

VERDAL KOMMUNE

**KOORDINERENDE ENHET
FOR
HABILITERING OG REHABILITERING**

Sluttrapport 15. januar 2010.

Innhold

1.	BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	3
1.1	Mandat for forprosjektet	3
1.2	Organisering for prosjektet	4
2.	IMPLEMENTERING AV KOORDINERENDE ENHET FOR HABILITERING OG REHABILITERING	4
2.1	Systemnivå	4
2.2	Individnivå	5
3.	MYNDIGHET.....	5
4.	BRUKERMEDVIRKNING PÅ SYSTEMNIVÅ.....	5
5.	KOORDINERENDE ENHETS ROLLE OVENFOR EKSTERNE SAMARBEIDSPARTER.....	6
6.	INFORMASJONSBRØSJYRE OG VERDAL KOMMUNE SIN HJEMMESIDE.....	6
7.	INNTERNOPLÆRING	7
8.	RESSURSBEHOV	7
9.	BETRAKTNINGER FRA PROSJEKTLEDER	8
10.	KONKLUSJONER:.....	9
11.	NASJONALE FORSKRIFTER OG KOMMUNALE RETNINGSLINJER SOM ER FØRENDE FOR KOORDINERENDE ENHET.....	10
11.1	Lovgrunnlag	10
11.2	Koordinerende enhet	10
11.3	REHABILITERINGSPLAN 2008- 2011 – vedtatt januar 2009.....	11
11.4	INDIVIDUELL PLAN OG ANSVARGRUPPER.....	12

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Verdal kommune har gjennom vedtatte ReHabiliteringsplan for 2008-2011, besluttet å opprette Koordinerende Enhet med funksjoner på individ og systemnivå.

Koordinerende Enhet er vedtatt organisert slik:

- Servicekontoret fungerer som mottakssted for henvendelser.
- Virksomhetsleder helse, omsorg og velferd er systemansvarlig.
- Et nettverk av koordinatorene fra ulike virksomhetsområder utgjør Koordinerende Enhet.

1.1 Mandat for forprosjektet

Mandat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utarbeide og implementere funksjonen koordinerende Enhet i Verdal Kommune på system og individnivå som beskrevet i ReHabiliteringsplanen<ul style="list-style-type: none"> • Avklare myndighetsbehov for enheten • Sikre brukermedvirkning på systemnivå • Avklare enhetens rolle overfor eksterne aktører. • Utarbeide informasjonsbrosjyre og Verdal kommunes hjemmeside • Gjennomføre internopplæring med spesiell vekt på Servicekontoret. 2. Det lages en sluttrapport hvor punktene ovenfor besvares.
--------	---

Spesielle premisser	Prosjektet står fritt til å knytte til seg andre fagfolk/rådgivere.
Spesielle krav til organisering	Prosjektleder står fritt til å knytte til seg personer som har nødvendig kompetanse for oppgaven
Prosjektansvar	Tone Haugan
Frist	Sluttrapport klar innen 20. desember
Ressurser	Prosjektleder i 40 % stilling fra uke 42. Prosjektdeltakernes utgifter utover denne ressursen bæres av virksomhetsområdene.

1.2 Organisering for prosjektet

Prosjektansvarlig	Tone Haugan
Prosjektleder	Kari Gregersen Næss
Prosjektmedarbeider	Ingvild Aasen Kristin Bratseth Lars Einar Karlsen Ola Sagbakken Per Tore Sandsaunet Turid B. Krizak Inger Hegstad/ Aase Krieg

2. IMPLEMENTERING AV KOORDINERENDE ENHET FOR HABILITERING OG REHABILITERING

Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering er å forstå som en funksjon som er tillagt bestemte oppgaver, og ikke en avgrenset organisatorisk enhet.

Virksomhetsleder Ressurscenter helse, omsorg og velferd tillegges funksjonen som systemansvarlig for Koordinerende enhet.

Servicekontoret fungerer som mottakssted for henvendelser og telefoner, og skal kunne "sluse" videre til rette instans i kommunen.

Brukerbehov er inndelt i hovedområder, *Habilitering barn og unge, Habilitering voksne, Medisinsk rehabilitering, Psykisk rehabilitering, Sosial rehabilitering og Kultur og fritid*. Ansvar og rolleavklaringer innen de ulike hovedområder er tydeliggjort og plassert i avdelinger internt i kommunen.

En informasjonsbrosjyre legges ut på kommunens hjemmeside og vil si noe om forventninger publikum kan ha vedr koordinering innen habilitering og rehabilitering.

Funksjonen Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering trer i kraft fra januar 2010.

Funksjonen Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering har følgende oppgaver på systemnivå og på individnivå:

2.1 Systemnivå

Koordinerende enhet skal;

- Være kjent i kommunen.
- Ha oversikt over habiliterings- og rehabiliteringsbehovet i kommunen.
- Ha oversikt over habiliterings- og rehabiliteringstilbudet i kommunen, herunder antallet ansvarsgrupper og individuelle planer

- Ha oversikt over andre tiltak som berører habiliterings- og rehabiliteringen i kommunen.
- Være fast kontaktpunkt for Spesialisthelsetjenesten
- Ha ansvar for felles kompetanse, holdninger og ferdigheter.
- Ha spesiell og generell veiledningsplikt.
- Ha plan for virksomheten som er forutsigbar.
- Bidra til å påvirke arbeidet med Universell utforming i overordnet planlegging og fysisk planlegging.
- Drøfte og gi uttalelser i saker vedr habilitering og rehabilitering som kommunen er bedt om å uttale seg om.
- Være pådriver for rullering av ReHabiliteringsplanen.

2.2 Individnivå

Koordinerende enhet skal;

- Sikre at personer som har behov for ulike former for habilitering og rehabilitering blir henvist til riktig instans.
- Sikre at ressurskrevende brukere og brukere med spesielle behov for sammenhengende tiltakskjeder og samhandling på tvers, får dekket sitt behov.
- Bidra til at de som har behov for det og ønsker det, får ansvarsgruppe og/eller individuell plan.

3. MYNDIGHET

Oppnevnte kontaktpersoner innen hovedområdene, *Habilitering barn og unge, Habilitering voksne, Medisinsk rehabilitering, Psykisk rehabilitering, Sosial rehabilitering og Kultur og fritid*, sammen med Virksomhetsleder Helse, omsorg og velferd, utgjør et nettverk i Koordinerende enhet.

- Nettverket har myndighet til å kalle inn aktuelle fagpersoner til samhandling på tvers i organisasjonen, og til å plassere koordineringsansvaret i det virksomhetsområdet det hører hjemme.
- Nettverket har myndighet til å fatte vedtak/tildele tjenester som er innenfor budsjettammen.
- Behov for tiltak utover budsjettammen, avgjøres av Overordnet team.
<http://www.verdal.kommune.no/Tjenester-a-a/Helse/Pasientrettigheter/Individuell-plan>

4. BRUKERMEDVIRKNING PÅ SYSTEMNIVÅ

Brukerrepresentant med stedfortreder, har deltatt i forprosjektet om Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering.

Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne, diskuterte i sitt møte 16.11.2009 brukarmedvirkning på systemnivå, og fattet følgende vedtak:

"Rådet mener det skal være brukermedvirkning på systemnivå, minimum 1 representant."

Prosjektgruppen foreslår;

- Brukerrepresentant deltar på møter i Koordinerende enhet på de punkter som har med system å gjøre.
- Brukerrepresentant deltar ikke ved individuelle brukersaker.

5. KOORDINERENDE ENHETS ROLLE OVENFOR EKSTERNE SAMARBEIDSPARTER

Prosjektgruppen har valgt å definere eksterne samarbeidsparter som følgende:

- Helseforetaket – ulike avdelinger og fagteam
- Andre kommuner
- Fylkeskommunen – videregående skole
- Ulike private aktører som har samarbeidsavtale med kommunen
- Attføringsbedrifter
- NAV
- Frivillige lag og organisasjoner
- Frivillige Verdal
- Drivere av diverse kultur og fritidstilbud.

Prosjektgruppen mener at Koordinerende enhets sin rolle overfor eksterne samarbeidsparter er å være:

- Postadresse
- Kontaktpunkt

6. INFORMASJONSBROSJYRE OG VERDAL KOMMUNE SIN HJEMMESIDE

Utarbeidelse av informasjonsbrosjyre har vært en vesentlig del av prosessen i prosjektperioden. Det er tatt utgangspunkt i tilsvarende brosjyre som er laget i Steinkjer kommune, og som vi har "verdalisert."

Prosjektgruppen mener at det er behov for 2 typer informasjonsbrosjyrer

En brosjyre/informasjon har innbyggerne som målgruppe.
Denne legges ut på Verdal kommune sin hjemmeside.

Vedlegg 1.

En informasjonsbrosjyre for internt bruk gjøres kjent i kommunen.
Denne legges på intranett.

Disse brosjyrer/informasjon evalueres årlig, første gang pr 20.06.2010.
Systemansvarlig har ansvar for at det blir gjennomført.

7. INNTERNOPLÆRING

Å få på plass funksjonen Koordinerende enhet er en kvalitetsforbedring og en tydeliggjøring av oppgaver og ansvar. Det er et mål å få det lagt inn i kommunens kvalitetssystem.

Det er spesielt viktig med opplæring til Servicekontoret da de er kontaktpunktet for henvendelser og telefoner.

For å gjøre funksjonen Koordinerende enhet kjent i organisasjonen legges det opp til internopplæring i følgende fora:

Fora	Dato	Klokkeslett	Ansvarlig
Ledergruppen i Ressurssenter Oppvekst	17.12.2009	08.30-09.30	Prosjektleder
Servicekontoret	13. 01.2010	08.00-09.00	Prosjektleder
Ledermøte Øra	03. 02.2010	12.30- 13.00	Prosjektleder
Ledermøte Vinne/Vuku	25. 01.2010	11.30-12.10	Prosjektleder
Ledermøte Ressurssenter helse, omsorg og velferd	21. 01. 2010	09.30-10.00	Prosjektleder
Rektor og styremøte	Ikke avtalt		
Virksomhetsledermøte	27. 01.2010		Prosjektleder
Ledermøte Teknisk	Ikke avtalt		
Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne	10.02.2010		Prosjektleder
Servicekontoret (ønsker oppfølging etter iverksettelse/drift)	Mars		

8. RESSURSBEHOV

Virksomhetsleder Ressurssenter Helse, omsorg og velferd vil ha behov for øremerket ressurs til å bistå seg for å få funksjonen Koordinerende enhet i drift. Behovet anslås til 40 %.

9. BETRAKTNINGER FRA PROSJEKTLEDER

Prosjektgruppen har fulgt oppsatte møteplan og har hatt 5 møter.

Prosjektleder har jobbet med ulike problemstillinger mellom møtene, og brukt e-post som kommunikasjon for innspill fra prosjektgrupped medlemmene.

Prosjektgruppen hadde en gjennomgang av, og prosess på ulike modeller for organisering av Koordinerende enhet. Gruppen "landet" på å gå inn for en "verdalfisering" av den modellen Steinkjer kommune jobber etter.

Prosjektleder har hatt møte med leder for Tiltak funksjonshemmede, ledende helsesøster, prosjektleder for utarbeidelse av Tiltakskjeder innen rusomsorgen, leder for psykiatriske sykepleiere i NAV og leder for Servicekontoret, Prosjektleder for Kvalitetskommuneprosjektet og Leder for NAV Verdal.

Virksomhetsleder for Servicekontoret ble invitert inn i prosjektgruppen og deltok på 2 møter. Det er positive tilbakemeldinger på involveringen fra Servicekontoret.

Kommunalsjef Helse, Virksomhetsleder Helse, omsorg og velferd og prosjektleder har hatt et møte med kollegaer i Levanger kommune vedr Koordinerende enhet. En satsing på felles opplæring innen dataprogramvare og system for Individuell plan vil bli satt i live i 2010. Gjelder Sampro, Iplos og Profil.

Prosjektleder har etablert en kontakt i Helsedirektoratet og har søkt oppdatering, veiledning og gode råd.

Sluttrapporten ble skrevet på "overtid" i forhold oppsatte tidsplan.

Avslutningsord:

"Du er ikke ferdig før alt er bra. Er ikke alt bra er du ikke ferdig."

Takk for tilliten

Kari Gregersen Næss

Prosjektleder

10. KONKLUSJONER:

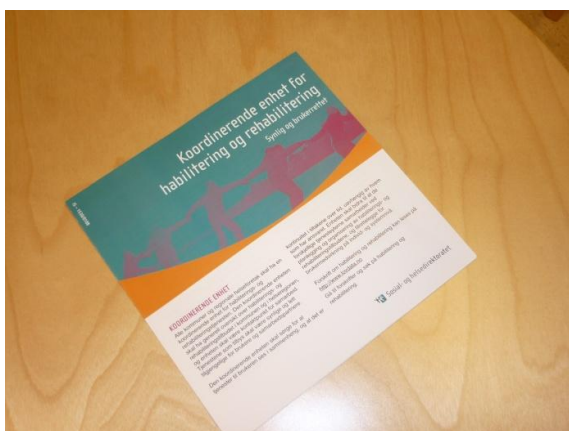
- Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering i Verdal kommune trer i kraft fra januar 2010.
- Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering er et kvalitetssystem som tydeliggjør og plasserer oppgaver og ansvar.
- Servicekontoret er mottakssted for henvendelser og telefoner, og skal kunne "sluse" videre til rette instans i kommunen.
- Virksomhetsleder Ressurssenter helse, omsorg og velferd tillegges funksjonen som systemansvarlig for Koordinerende enhet.
- Et nettverk av kontaktpersoner innen *habilitering barn og unge, habilitering voksne, medisinsk rehabilitering, psykisk rehabilitering, sosial rehabilitering, kultur og fritid, sammen med systemansvarlig*, utgjør funksjonen Koordinerende enhet.
- Det anslås et behov for øremerket ressurs tilsvarende 40 % for å i vareta oppgavene/funksjonen Koordinerende enhet på systemnivå.
- Brukermedvirkning ivaretas gjennom brukerrepresentasjon vedr drøftinger av saker på systemnivå.
- Koordinerende enhet har myndighet til å kalle inn fagpersoner til nødvendig samhandling på tvers i organisasjonen, og til å bestemme i hvilket virksomhetsområde koordineringsansvaret hører hjemme i den enkelte sak.
- Koordinerende enhet har myndighet til å fatte vedtak/tildele tjenester innenfor budsjettammen.
- Det utarbeides informasjon/brosjyre om Koordinerende enhet som legges på kommunens hjemmeside, og gjøres kjent både blant innbyggere, samarbeidspartnere og internt i organisasjonen.
- Informasjon/brosjyre evalueres pr. juni hvert år, første gang innen 20.06.2010. Virksomhetsleder Ressurssenter helse, omsorg og velferd har ansvaret for at det blir gjennomført.
- Internopplæring gjennomføres etter oppsatte plan.
- Funksjonen Koordinerende enhet innarbeides i økonomiplan og budsjett.

11. NASJONALE FORSKRIFTER OG KOMMUNALE RETNINGSLINJER SOM ER FØRENDE FOR KOORDINERENDE ENHET

11.1 Lovgrunnlag

Forskrift om habilitering og rehabilitering. I følge Forskrift av 28.06. 01 om habilitering og rehabilitering § 8, skal det finnes en Koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomheten i kommunen. Koordinerende enhet skal ha en oversikt over habiliterings- og rehabiliteringstilbud/ behov i kommunen, skal bidra til å styrke tverrfaglig samarbeid og skape helhet og sammenheng i tjenestetilbudet.

Forskriften om habilitering og rehabilitering kan leses på <http://www.lovdatab.no>

11.2 Koordinerende enhet

Sosial- og helsedirektoratet skriver i sin informasjonsbrosjyre av 2008:

"Alle kommuner og regionale helseforetak skal ha en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringstjenesten.

Den koordinerende enheten skal ha en generell oversikt over habiliterings- og rehabiliteringstilbudet i kommunen og helseregionen, og enheten skal være et kontaktpunkt for samarbeid. Tjenesten som tilbys skal være lett tilgjengelig for brukere og samarbeidspartnere.

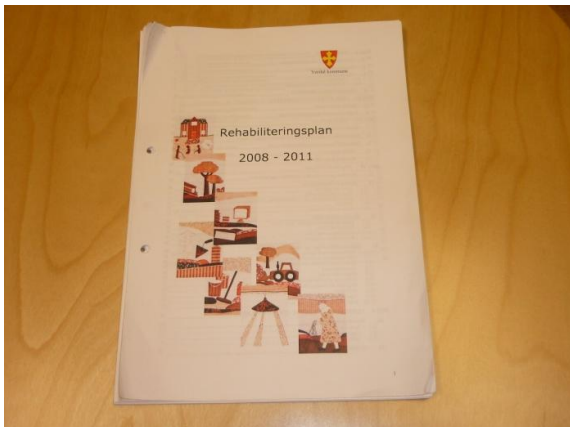
Den koordinerende enheten skal sørge for at tjenester til brukeren ses i sammenheng, og at det er kontinuitet i tiltakene over tid, uavhengig av hvem som har ansvaret. Enheten skal bidra til at de forskjellige tjenesteyterne samarbeider ved planlegging og organisering av habiliterings- og rehabiliteringstilbudene, og tilrettelegge for brukermedvirkning på individ- og systemnivå.

Enheten kan også ha et systemansvar for Individuell plan, den kan være pådriver for tverrfaglig og tverretattlig samarbeid, den kan initiere og følge opp kompetanseutvikling tverrfaglig og tverretattlig.

Sosial- og helsedirektoratet anbefaler for Koordinerende enhet i kommunene:

- *Den koordinerende enheten bør integreres i det eksisterende organisatoriske apparat, for eksempelvis i service-, bestiller- eller forvaltningskontor eller NAV-kontor. Koordinerende enhet må ha en jevnlig dialog med brukerne og for eksempel Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne.*
- *Koordinerende enhet bør forankres i et overordnet ledernivå. Koordinerende enhet bør sikres en styringsmyndighet på tvers av sektorer og virksomheter.*
- *Virksomheten bør forankres i samarbeidsavtaler mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten, NAV- kontor og Statlig spesialpedagogisk støttesystem.*
- *Koordinerende enhet bør ha ansvar for opplæring og rutiner knyttet til individuell plan for å sikre brukermedvirkning.”*

11.3 REHABILITERINGSPLAN 2008- 2011 – vedtatt januar 2009

I Rehabiliteringsplan 2008-2012 for Verdal kommune, Del V - Vurdering av viktige utfordringer, er på side 34 punkt 16, Koordinerende enhet beskrevet med følgende funksjoner:

Koordinerende enhet må oppfattes som en funksjon som er tillagt bestemte oppgaver, og ikke en avgrenset organisatorisk enhet.

Systemnivå skal:

- *Være synlig og lett tilgjengelig*
- *Ha oversikt over rehabiliteringsbehov i kommunen*
- *Ha oversikt over rehabiliteringstilbud i kommunen*
- *Ha oversikt over andre tiltak som berører rehabiliteringen i kommunen.*
- *Være fast kontaktpunkt for spesialisthelsetjenesten*
- *Ha ansvar for utvikling av felles kompetanse, holdninger og ferdigheter.*
- *Ha spesiell og generell veiledningsplikt*
- *Ha plan for virksomheten som er forutsigbar.*
- *Bidra til å påvirke arbeidet med Universell utforming i overordnet kommunal planlegging og fysisk planlegging.*
- *Drøfte og gi uttalelser i saker vedr rehabilitering som kommunen er bedt om å uttale seg om.*
- *Være pådriver for rullering av rehabiliteringsplanen.*

Individnivå skal:

- Sikre at personer som har behov for ulike former for rehabilitering blir henvist til riktig instans.
- Sikre at ressurskrevende brukere og brukere med spesielle behov for sammenhengende tiltakskjeder og samhandling på tvers, får dekket behovet.
- Bidra til at de som har behov for det og ønsker det, får ansvarsgruppe og/eller individuell plan.

Organisering:

- Servicekontoret fungerer som mottakssted for telefoner og henvendelser.
- Virksomhetsleder Ressurssenter helse, omsorg og velferd er systemansvarlig.
- Et nettverk av koordinatorene fra ulike virksomhetsområder, sammen med virksomhetsleder ressurscenter helse, omsorg og velferd, utgjør funksjonen koordinerende enhet.
- Hvilke områder som er sentrale i forhold til rehabilitering, for å få bygd opp et funksjonelt nettverk av koordinatorene, må avklares,
- Koordinerende enhet tildeles myndighet til å igangsette samhandling om nødvendige tilbud som går på tvers av flere virksomhetsområder.
- Når det gjelder koordinerende enhet, er det viktig med brukermedvirkning på systemnivå. I slike saker skal brukerrepresentant delta.

Informasjonsstrategi:

Koordinerende enhet er en organisasjonsform som bryter med den vanlige organiseringen av kommunal virksomhet. Det er derfor viktig at både innbyggerne og kommunalt ansatte blir godt informert.

- Informasjonsbrosjyre utarbeides og gjøres kjent.
- Informasjon om Koordinerende enhet legges ut på kommunens hjemmeside.
- Internopplæring gjennomføres.

11.4 INDIVIDUELL PLAN OG ANSVARGRUPPER

Rådmannen signerte i september i 2008 retningslinjer for arbeid med ansvarsgrupper og individuell plan i Verdal kommune. Dette er avgjørende verktøy for å oppfylle rettighetene til brukere med behov for langvarige og sammensatte tjenester. Koordinerende enhet ilegges et opplærings-, veilednings- og oversiktsansvar vedr individuell plan og ansvarsgrupper.

I de vedtatte retningslinjer kommer det tydelig fram at **alle virksomhetsområder** har ansvar for å få arbeidet med ansvarsgruppe og individuell plan i gang, delta i arbeidet og stille med planansvarlig (koordinator) og/eller sekretær. (jf. prosedyrer.)

Prosedyrer for arbeidet med ansvarsgrupper og individuell plan.

- Prosedyrer for Individuell plan
- Prosedyrer for ansvarsgrupper
- Avviksmelding individuell plan og ansvarsgrupper.

- Samtykkeerklæring vedr melding om opprettelse/opphe r av ansvarsgruppe og/eller individuell plan.

Retningslinjer og prosedyrer finner du her <http://www.verdal.kommune.no/Tjenester-a-a/Helse/Pasientrettigheter/Individuell-plan/>

